



Sygn. akt III KK 607/17

## **WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 15 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Sądej (przewodniczący)

SSN Przemysław Kalinowski

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

Protokolant Łukasz Biernacki

**w sprawie A. D.** w przedmiocie wyroku łącznego,  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k. bez udziału stron,  
na posiedzeniu w dniu 15 lutego 2018 r.  
kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na  
korzyść skazanego,  
od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 29 marca 2017 r., utrzymującego w mocy  
wyrok łączny Sądu Rejonowego w Ł.  
z dnia 24 stycznia 2017 r.,

**uchyła wyrok Sądu Okręgowego w Ł. w zaskarżonej części  
oraz utrzymane nim w mocy rozstrzygnięcie z punktów I i II  
wyroku łącznego Sądu I instancji i w tym zakresie sprawę  
przekazuje Sądowi Rejonowemu w Ł. do ponownego  
rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

W dniu 24 stycznia 2017 r., Sąd Rejonowy w Ł. orzekł w przedmiocie wyroku łącznego wobec A. D., który został skazany podlegającymi wykonaniu następującymi prawomocnymi wyrokami:

1/ Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 10 sierpnia 2016 r., sygn. akt II K 168/16, stanowiącego wyrok łączny obejmujący kary orzeczone:

a/ wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w B. z dnia 28 stycznia 2014 r., sygn. akt II K 502/13;

b/ wyrokiem Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 25 lutego 2016 r., sygn. akt II K 871/15 - na karę łączną 12 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności;

2/ Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 22 marca 2016 r., sygn. akt II K 861/15 - na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i 12 miesięcy ograniczenia wolności, przy czym kara pozbawienia wolności została wykonana;

3/ Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 20 kwietnia 2016 r., sygn. akt II K 169/16 – przy czym błędnie wskazano, iż na karę 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności;

4/ Sądu Rejonowego w B. z dnia 28 kwietnia 2016 r., sygn. akt III K 235/16 - na karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

5/ Sądu Rejonowego w B. z dnia 17 maja 2016 r., sygn. akt VII K 62/16 - na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

6/ Sądu Rejonowego w B. z dnia 8 maja 2012 r., sygn. akt VII K 141/12 - na karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych (przez niedopatrzenie Sąd nie podał, iż wysokość jednej stawki została ustalona na kwotę 10 zł; zał. akta o sygn. II K 764/16, t. I, k. 109 - 110).

W części dyspozytywnej przedmiotowego wyroku łącznego Sąd Rejonowy w Ł. rozstrzygnął, co następuje:

I/ Na mocy art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 87 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami z pkt 3 – w sprawie II K 169/16, z pkt 4 - w sprawie III K 235/16, z pkt 5 - w sprawie VII K 62/16 i karę ograniczenia wolności orzeczoną wyrokiem z pkt 2 - II K 861/15, a następnie orzekł karę łączną w rozmiarze 6 lat pozbawienia wolności;

II/ W pozostałym zakresie wyroki podlegające łączeniu pozostawił do odrębnego wykonania;

III/ Na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w zakresie orzeczenia kary łącznej obejmującej kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami z pkt 1 - II K 168/16, z pkt 2 - II K 861/15 i karę grzywny orzeczoną wyrokiem z pkt 6 - VII K 141/12;

W punkcie IV orzekł o kosztach nieopłaconej obrony z urzędu, a w pkt V wyroku zwolnił skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych (akta sygn. II K 764/16, k. 151 i 153).

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją przez obrońcę skazanego A.D. w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze. W środku odwoławczym skarżący podniósł zarzut rażącej niewspółmierności kary łącznej, polegającej na jej wymierzeniu w rozmiarze 6 lat pozbawienia wolności na skutek błędnej oceny zachodzącej co do skazanego prognozy kryminologiczno-społecznej.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie kary łącznej na zasadzie pełnej absorpcji, czyli w wymiarze 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (akta sygn. II K 764/16, k. 166-167).

Po rozpoznaniu apelacji, Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 29 marca 2017 r., sygn. akt II Ka 57/17, w pkt I swego orzeczenia utrzymał w mocy zaskarżony wyrok. W kolejnych punktach (II i III) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu wynagrodzenie i zwolnił skazanego od ponoszenia opłat i kosztów za instancję odwoławczą.

W dniu 15 grudnia 2017 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) kasację od powyższego wyroku Sądu odwoławczego na korzyść skazanego złożył Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny, zaskarżając orzeczenie w zakresie utrzymującym w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ł. w części dotyczącej rozstrzygnięć przyjętych przez Sąd I instancji w punktach I i II.

Na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k., zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu nienależytej kontroli odwoławczej i utrzymaniu w mocy rażąco niesprawiedliwego rozstrzygnięcia wyroku łącznego Sądu I instancji, będącego wynikiem naruszenia przepisu art. 410 k.p.k., skutkującego obrazą art. 85 k.k., wobec błędnego przyjęcia, że objęta tym wyrokiem kara wymierzona wobec

skazanego A.D. na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 20 kwietnia 2016 r., sygn. II K 169/16, orzeczona została w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy faktycznie wymierzone zostały jednocześnie kary 6 miesięcy pozbawienia wolności i roku ograniczenia wolności.

W konkluzji Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Ł. w zaskarżonej części oraz utrzymanego nim w mocy w tym zakresie wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Ł. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

**Sąd Najwyższy zważył co następuje.**

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym, a zatem należało ją rozpoznać w trybie art. 535 § 5 k.p.k. na posiedzeniu bez udziału stron.

Słusznie wskazał skarżący, że orzekający w sprawie Sąd Rejonowy w Ł. błędnie przyjął, iż na mocy wyroku tego Sądu z dnia 20 kwietnia 2016 r., w sprawie II K 169/16, została wymierzona wyłącznie kara pozbawienia wolności, czy też ograniczenia wolności. Chociaż więc w odniesieniu do tego skazania Sąd Rejonowy podał w pkt 3 opisowej części wyroku łącznego, że w sprawie II K 169/16 A.D. został skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności, to już następnie w punkcie I części dyspozytywnej orzeczenia przyjął, że powyższym wyrokiem orzeczono wobec niego wyłącznie karę pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy w Ł. uznając, że zachodzą warunki określone w przepisie art. 85 k.k., połączył w punkcie I wyroku łącznego kary pozbawienia wolności orzeczone wobec A.D. wyrokami: Sądu Rejonowego w B. o sygn. akt III K 235/16 i Sądu Rejonowego w B. o sygn. akt VII K 62/16, odpowiednio w wymiarze - 3 lat i 6 miesięcy oraz 1 roku i 6 miesięcy.

Węzłem tej samej kary łącznej objęto również karę 12 miesięcy ograniczenia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Ł. o sygn. akt II K 861/15 oraz karę pozbawienia wolności wymierzoną na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Ł. o sygn. akt II K 169/16, bez sprecyzowania jej rozmiaru. Tymczasem na mocy tego wyroku (w sprawie II K 169/16) skazanemu A. D. została wymierzona kara 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz roku ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym (k. 94v). Tym samym w przedmiotowej sprawie

Sąd Rejonowy w Ł. przyjął za podstawę wyroku łącznego błędne dane mimo, że na rozprawie w dniu 24 stycznia 2017 r., na podstawie art. 394 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k., uznał za ujawniony bez odczytywania m. in. odpis wyroku Sądu Rejonowego w Ł. o sygn. akt II K 169/16, będący źródłem miarodajnych informacji o faktycznej treści tego orzeczenia (akta o sygn. II K 764/16, k. 21 i 150). Popełniona przez Sąd omyłka wynika zarówno z sentencji wyroku łącznego, jak i z treści jego uzasadnienia. Należy bowiem zauważyć, że Sąd Rejonowy w Ł., dokonując w części motywacyjnej orzeczenia zsumowania kar jednostkowych oraz kar łącznych objętych węzłem kary łącznej wymierzonej punkcie I wyroku łącznego stwierdził, iż suma tych kar wynosiła 7 lat pozbawienia wolności. Fakt ten jednoznacznie dowodzi, że Sąd przyjął, iż na mocy wyroku w sprawie II K 169/16, wymierzona została A. D. kara 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (akta o sygn. II K 764/16, k. 157v).

W apelacji wniesionej od powyższego wyroku łącznego obrońca skazanego nie podniósł tego uchybienia, lecz zarzucił jedynie rażącą niewspółmierność kary łącznej, zaś Sąd odwoławczy rozpoznał apelację tylko w granicach postawionego zarzutu. Nie dostrzegł jednak, że kontrolowany wyrok łączny zapadł z naruszeniem przepisu art. 410 k.p.k., skutkującym rażącą obrazą art. 85 k.k., która powoduje, iż wyrok ten należało ocenić jako rażąco niesprawiedliwy. Tymczasem art. 433 § 1 k.p.k. nakazuje sądowi odwoławczemu, by ten rozpoznał sprawę nie tylko w granicach środka odwoławczego, ale w zakresie szerszym wówczas, gdy ustawa to przewiduje. Konieczność szerszego rozpoznania sprawy przewiduje zaś m.in. art. 440 k.p.k., zgodnie z którym orzeczenie podlega zmianie na korzyść oskarżonego albo uchyleniu niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, jeżeli jego utrzymanie w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe.

Mając na uwadze te wszystkie okoliczności należało stwierdzić, że wyrok Sądu Okręgowego w Ł. utrzymujący w mocy zaskarżony apelacją wyrok łączny zapadł z rażącym naruszeniem prawa wskazanym w zarzucie kasacji. Należy się zgodzić z autorem kasacji, że ujawniona przez niego w kasacji nadzwyczajnej nieprawidłowość jest rażąca i miała istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia, ponieważ przy uwzględnieniu prawidłowego wymiaru kary w sprawie o sygn. II K 169/16, łączeniu w wyroku łącznym podlegałyby kary, których suma wynosi 6 lat

pozbawienia wolności, nie zaś – jak przyjął Sąd Rejonowy w Ł. – 7 lat. Tak więc, Sąd odwoławczy nie dostrzegając błędu Sądu I instancji, rażąco naruszył dyspozycję przepisów art. 433 § 1 k.p.k. w zw. art. 440 k.p.k., ponieważ winien był wyjść poza granice wniesionego środka odwoławczego i uchylić wyrok Sądu I instancji, bądź go zmienić. Nie czyniąc zaś tego, doprowadził do przeniknięcia nieprawidłowości do orzeczenia Sądu II instancji, co spowodowało, że jest ono rażąco niesprawiedliwe.

Z tych powodów Sąd Najwyższy uwzględnił wniesioną kasację, uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Ł. w zakresie rozstrzygnięcia przyjętego w jego pkt I oraz utrzymany w mocy w tej części wyrok Sądu Rejonowego w Ł. (pkt I i II) i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

kc